

UNIVERZITA KARLOVA

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Didaktika I. stupně

Výuková komunikace – reflexe nahrávky

Vypracovala:	Šárka Hroudová, DiS.
Obor:	Učitelství pro 1. stupeň ZŠ, KS
Ročník:	2. ročník KS
Vyučující:	doc. PhDr. Jan Stará, Ph.D.

Zadání:

Doložte videonahrávkou či sestřihem videonahrávek z vámi realizované výuky či výukové komunikace s žákem (nejvýše 8minutová nahrávka nebo soubor nahrávek), že uplatňujete efektivní a respektující výukovou komunikaci. K ukázce přiložte její reflexi, ve které se vyjádříte k ukázce vzhledem k její efektivitě, použitým otázkám učitele (vás), interakci učitele (vás) a žáků a případně žáků navzájem, způsobu řízení komunikace, participaci žáka/žáků na výukové komunikaci, vztahové rovině ve výukové komunikaci, typu použitých komunikačních prostředků, použito popisného a/či posuzujícího jazyka, případně i k práci s chybou.

Reflexe mé výuky na videonahrávky:

Nahrávku jsem pořizovala ve své kmenové třídě. Jsem třídní učitelkou 2. ročníku na ZŠ Praha – Kbely. Třídu, v celkovém počtu 27 žáků, vedu od 1. ročníku. Nahrávku jsem pořizovala 3. vyučovací hodinu (český jazyk). Velká většina našich hodin probíhá na třech místech. Pro evokaci využíváme volného prostoru ve třídě, kde je k dispozici koberec („sedáme okolo rybníčku – letošním motivačním tématem třídy je vodní svět, tak proto tento pojem použiji i v nahrávce). Pro samostatnou práci a práci ve dvojicích využíváme části, kde jsou lavice (uspořádání do písmene V – což umožňuje snadnou a rychlou úpravu na hnízda po čtyřech žácích). Pro skupinové práce, či dělení si dětí na skupiny vykonávající ve stejný čas rozdílné činnosti, využíváme prostorné chodby na patře, kde jsou také stolečky, židle, sedací vaky a jiné herní prvky.

Moje osmiminutové video se odehrává na koberci a je na něm zachycen úvod do hodiny českého jazyka. Zachycuje evokaci. Následuje práce ve dvojicích a další rozpracování tématu – Slova opačného významu a jejich užití ve větách.

Komunikací na koberci v kruhu se snažím začínat každou hodinu. Často využívám možnosti blokové výuky, takže to není každý den čtyřikrát či pětkrát ☺ Pro komunikaci máme s dětmi již od první třídy domluvená gesta. Týkají se základních pokynů (tj. jsem potichu, naslouchám, sleduji).

Moje postřehy a sebehodnocení

- myslím, že se snažím o respektující komunikaci, přiměřené tempo řeči, volím srozumitelné a kratší věty, opakuji zadání
- použila jsem spíše autoritativní diskurz, mohla jsem dát větší prostor „brainstormingu“ či pustit více z otěží komunikaci mezi žáky (malinko mě tlačil čas, aby nebyla nahrávka dlouhá a alespoň část úkolů byla zaznamenána)
- zaznamenala jsem u sebe kladení návodných otázek a výstavbu tzv. lešení, které mělo podpořit u dětí myšlení/přemýšlení..
- řekla bych, že jsem se snažila o poskytování logických vodítek (formou nápodoby i vizualizace – předměty k pozorování ve středu koberce)

- snažila jsem se zapojit více dětí a umožnit jim jejich vlastní pohled, úvahu, návrh.. (vidí to někdo jinak?, má někdo jinou myšlenku?)
- videozáznam mé komunikace byl pro mě velmi užitečný, všimla jsem si u sebe častého používání neverbální komunikace (gesta rukama)
- zamyslela jsem se nad afektivními projevy – chtělo by to více úsměvu, působím vážně až odtažitě (?). Myslím, že bývám jinak „veselejší a vtipnější“...hodině předcházela třídnická hodiny, kde jsme řešili nějaké problémy s kázní, nebyla jsem úplně bezstarostně naladěna...
- jako regulátory usměrňování dětí a kontrolu nad celou komunikací ve větším počtu dětí používáme domluvené „signály“, toho si nelze nevšimnout. Sama hodnotím, zda toho není moc v osmi minutách (?). Jako němé signály většinou používáme pohyb dlaně jedné ruky, která poťukává na hrudník. Tady, a nevím proč... jsem vyzvala děti k pokývání hlavou, že rozumí pokynům (to nepoužíváme, ale účel to splnilo).
- na tomto videu je viditelná střední míra participace

Celkově myslím, že se „snažím“ či to mám v sobě, o respektující přístup v komunikaci s dětmi. Vždy dodávám, že se jedná o oboustranný respekt, jedině tak může třída společně fungovat a zajímavě pracovat. Také mé vlastní naladění, se kterým do třídy vstupuji, svým způsobem předurčuje další komunikaci mezi mnou a žáky. Zítra se zkusím více uvolnit a rozdávat více úsměvu. Na videu jsem ho viděla málo, toho jsem si všimla jako první věci.